

ŽIVOTINJE JADRANSKOG MORA

Biološka raznolikost

Jadransko more dio je Sredozemnog mora, s velikom biološkom raznolikošću. Smatra se jednim od najbogatijih i najčišćih morskih ekosustava na svijetu. U Jadranu živi i između sedam i osam tisuća životinjskih i biljnih vrsta i podvrsta. Od životinjskog svijeta u Jadranu obitava preko tristo vrsta riba, osamsto vrsta puževa, oko dvjesto pedeset vrsta školjkaša te velik broj rakova i bodljikaša.

Crvena zvjezdača

Crvena zvjezdača jedan je od zanimljivijih morskih organizama, a pripada koljenu bodljikaša. Kako joj i samo ime govori, ova je životinja zvjezdastog oblika s pet krakova. Boja tijela joj varira u različitim od jarko crvene pa do narančaste. Površina zvjezdače je nepravilnog oblika i naborana poput narančine kore, a na njoj su smještene bodlje, štikaljke i male izbočine (papule) pomoću kojih zvjezdača diše. Živi na morskom dnu obalnih područja i sporo se kreće. Grabežljivac je i hrani se sitnim organizmima. Zvjezdača ima veliku sposobnost regeneracije, što znači da može obnoviti oštećene dijelove tijela.

Obična sipa

Sipa je glavonožac iz porodice Sepiadariidae. Živi u plićim pjeskovitim područjima Mediterana. Sipa ima tri srca, od kojih dva služe za dovođenje kisika iz škruga u tijelo, dok treće pumpa krv u mišiće i tkivo. Njena krv je plave boje jer ne sadrži protein hemoglobin. Tijelo je plosnatog oblika. Glava je razmjerno velika u odnosu na veličinu tijela. Hrani se manjim ribicama, rakovima i puževima koje čeka zakopana u pijesku. Oči su joj građene u obliku slova W. Kad osjeti da se nalazi u opasnosti, sipa izbacuje specifično crnilo koje djeluje kao dimna zavjesa i daje joj vremena da pobjegne od neprijatelja. Sipino crnilo vrlo je cijenjeno, a koristi se kao sirovina za proizvodnju crnih boja, kao i u kulinarstvu za pripremu delikatnog crnog rižota.

Škarpina

Škarpina je riba iz roda Scorpaenidae koji je ime dobio po starogrčkoj riječi scorpios, što u prijevodu znači škorpion. Ime je najvjerojatnije dobila i zbog svojih otrovnih bodlji. Tijelo joj je ružičasto-crvene do crvene boje, sa smečkastim mrljama. Živi na morskom dnu. Ona ostaje nepokretna na dnu mora, pouzdajući se u kamuflažu, ali i obranu. Škarpina ima veliku glavu u odnosu na veličinu tijela. Na glavi su smještene glomazna usta te mnogo bodlji. Otroavno je prvih 12 bodlji smještenih na leđnoj peraji, te bodlje na škragama. Škarpina se hrani manjim ribama, rakovima i mekušcima koje strpljivo čeka na morskom dnu. Najčešće lovi noću. Živi na dubini između 20 i 100 metara, na stjenovitom i šljunkovitom dnu s kamenim pukotinama u kojima se skriva.

Morska spužva

Morske spužve pripadaju koljenu životinja iz skupine beskralješnjaka. Po vanjskom izgledu više nalikuju biljkama nego životinjama. Vrlo su specifične tjelesne građe u kojoj nema razvijenih organskih sustava. Na površini tijela nalazi se velik broj otvora ili pora kroz koji ulazi voda. Spužve se hrane ostacima uginulih organizama i bakterija. Spužve imaju veliku sposobnost regeneracije i dugi životni vijek. Danas morske spužve imaju veliku primjenu. Izrazito su popularne u kozmetici, u kućanstvu, kod fine obrade keramičkih, porculanskih, drvenih i kožnih predmeta, u medicini i grafičkoj djelatnosti.

Ekološki čimbenici

Današnji ekosustav posljedica je geografskih, geoloških, klimatskih i bioloških čimbenika koji su kroz tisuće godina utjecali na stvaranje današnjeg Jadranskog mora. Obala Jadranskog mora jedna je od razvedenijih obala u Europi. Ekološki čimbenici koji utječu na količinu i raznolikost životinjskog i biljnog svijeta u Jadranu su temperatura mora, salinitet (stupanj slanosti), količina dnevne svjetlosti, koncentracija hranjivih tvari, raspodjela morskih struja i mnogi drugi.

Izradi prezentaciju prema zadanom tekstu. Primjere slajdova možeš pogledati u nastavku:

Naslovni slajd

Životinje Jadranskog mora

ime i prezime, razred

2. slajd

Biološka raznolikost

- Jadransko more dio je Sredozemnog mora, s velikom biološkom raznolikošću.
- Smatra se jednim od najbogatijih i najčišćih morskih ekosustava na svijetu.
- U Jadranu živi i između sedam i osam tisuća životinjskih i biljnih vrsta i podvrsta.

3. slajd

Crvena zvjezdača

- Crvena zvjezdača pripada koljenu bodljikaša.
- Kako joj i samo ime govori, ova je životinja zvjezdastog oblika s pet krakova.

- Živi na morskom dnu obalnih područja i sporo se kreće.
- Grabežljivac je i hrani se sitnim organizmima.

4. slajd

Obična sipa

- Sipa je glavonožac koji živi u plićim pjeskovitim područjima Mediterana.
- Njena krv je plave boje jer ne sadrži protein hemoglobin.
- Kad osjeti da se nalazi u opasnosti, sipa izbacuje specifično crnilo koje djeluje kao dimna zavjesa i daje joj vremena da pobjegne od neprijatelja.

5. slajd

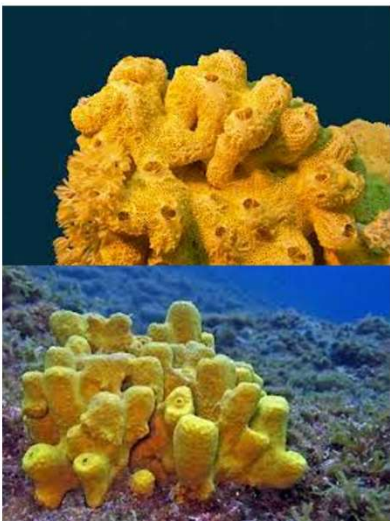
Škarpina

- Škarpina je riba iz roda Scorpaenidae koji je ime dobio po starogrčkoj riječi scorpions, što u prijevodu znači škorpion.
- Ime je najvjerojatnije dobila i zbog svojih otrovnih bodlji. Živi na morskom dnu.
- Škarpina se hrani manjim ribama, rakovima i mekušcima koje strpljivo čeka na morskom dnu. Najčešće lovi noću.

6. slajd

Morska spužva

- Po vanjskom izgledu više nalikuju biljkama nego životinjama.
- Na površini tijela nalazi se velik broj otvora ili pora kroz koji ulazi voda.
- Spužve se hrane ostacima uginulih organizama i bakterija.
- Imaju veliku sposobnost regeneracije i dugi životni vijek.

Kad završiš pozovi nastavnika da pregleda prezentaciju.